

De activiteiten van Ephor zijn mogelijk gemaakt door ZonMw en het Ministerie van VWS

[JAARGANG 6 | EDITIE Zomer 2016]

U kunt zich abonneren op de Nieuwsbrief door een bericht via het contactformulier op www.ephor.nl

Ephor nascholing cyclus: nieuwe data

Het Expertisecentrum Pharmacotherapie bij Ouderen (Ephor) organiseert samen met PAO-Farmacie en PAO-H-Julius Academy een reeks interactieve nascholingen voor artsen en apothekers om zo goed en zo veilig mogelijk voor te schrijven aan kwetsbare ouderen. Hierbij staan de evidence-based geneesmiddelenrapporten van Ephor centraal. De onderwerpen, die in 7 cursus aan bod komen, zijn:

1. donderdag 22 september: optimaliseren van polyfarmacie
2. donderdag 6 oktober: de behandeling van hypertensie, angina pectoris, atriumfibrilleren en hartfalen
3. donderdag 3 november: delier en BPSD
4. donderdag 1 december: slaapstoornissen, en angst
5. donderdag 19 januari: osteoporose en pijn
6. donderdag 16 februari: urine-incontinentie en prostaatproblemen
7. donderdag 16 maart: depressie bij ouderen

De cursus vindt plaats van 16-21 uur met om 18 uur een diner in BCN, Daltonlaan 100, Utrecht. Deze locatie is zowel per openbaar vervoer als per auto goed bereikbaar en ligt in de buurt van de Universiteit Utrecht. Er is voldoende parkeergelegenheid.

Aanmelding voor één of meerdere cursusdagen kan via het contactformulier op www.Ephor.nl, via <https://www.paofarmacie.nl/index.php?uid=2> of via <http://portal.juliuscentrum.nl/academy/nl->

Geneesmiddelenrapport antistolling

Het nieuwste Ephor geneesmiddelenrapport over de orale antistollingsmiddelen met als indicaties preventie en behandeling van diep-veneuze trombose, longembolieën en preventie bij non-valvulair atriumfibrilleren en bij heup- en knieprothesen is beschikbaar op de website van Ephor. Voor dit rapport zijn vitamine-K antagonisten (VKAs) vergeleken met de direct werkende Nieuwe Orale AntiCoagulantia (NOACs). Als referentiemiddel is voor acenocoumarol gekozen. Omdat in de NOACs in de trials vooral vergeleken zijn met warfarine is dit middel in de beoordeling betrokken.

Prescriptie-advies van Ephor voor oude patiënten

Er zijn geen aanwijzingen dat de effectiviteit van VKAs, met name warfarine, en NOACs veel van elkaar verschillen voor de oude patiënt (>75 jaar). Specifiek onderzoek naar de effectiviteit van acenocoumarol en fenprocoumon ontbreekt bij ouderen. De data in de dagelijkse praktijk, die er zijn bij patiënten ouder dan 75 jaar, komen min of meer overeen met de trialdata voor deze patiëntengroep. De number needed to harm getallen zijn voor de NOACs ten opzichte van warfarine vaak iets beter. Al met al zijn er geen duidelijke voor- of nadelen van de NOACs ten opzichte van het referentiemiddel acenocoumarol voor toepassing bij patiënten ouder dan 75 jaar. De keuze zal vooral moeten afhangen van de voorkeur van de patiënt. Edoxaban is zeer recent op de markt. Voor dit middel zijn de minste studies en geen praktijkgegevens beschikbaar bij ouderen. Om deze redenen wordt voor edoxaban de oranje kleurcodering geadviseerd.

Kwetsbare ouderen

Terughoudendheid bij het voorschrijven van NOACs bij kwetsbare ouderen is gepast, omdat deze groep in de trials niet goed te onderscheiden is en er nog te weinig praktijkonderzoek naar de veiligheid van NOACs bij kwetsbare ouderen beschikbaar is.

Veel gestelde vragen

1. Ephor heeft het over de 'oude' patiënt. Welke waarden of leeftijd wordt hieraan gekoppeld? Wanneer Ephor spreekt over de 'oude' patient dan bedoelen we vooral patiënten ouder dan 75 jaar. De reden is dat bij deze leeftijdsgroep veranderingen optreden in het lichaam die er voor zorgen dat de gedragingen van geneesmiddelen (farmacokinetiek en farmacodynamiek) zodanig veranderen dat andere effecten ontstaan en er meer kans is op ongewenste bijwerkingen.
2. Wanneer komt de STRIP Assistent als hulpmiddel beschikbaar?
De STRIP Assistent is nog niet gereed voor gebruik in de dagelijkse praktijk. Het wordt beschouwd als een medical device waarvoor CE markering aangevraagd moet worden en dat professioneel aangeboden moet worden door een partij die de benodigde helpdesk, support en onderhoud kan bieden. Wij zijn daar mee bezig, ook in het kader van de OPERAM studie.

Nieuws van Ephor

In de media wordt aandacht gevraagd voor meer wetenschappelijk onderzoek voor de registratie van geneesmiddelen waarbij vrouwen worden betrokken. Ephor ondersteunt deze actie 'Behandel mij als een dame'. Het gaat bij het onderzoek naar geneesmiddelen echter vooral om oude dames. Zij zijn de grootgebruikers van geneesmiddelen bij wie onderzoek nodig is. Zij hebben vaak een andere lichaamsstelling, enerzijds omdat ze van het vrouwelijk geslacht zijn, maar vooral omdat door het verouderings-proces bij hen de werking van het geneesmiddel anders kan zijn en bijwerkingen snel ontstaan. Ook voor oude mannen geldt dit. Bovendien wordt bij mannen vaak geen voldoende onderzoek gedaan naar geneesmiddelen die op de markt komen voor aandoeningen die veel bij vrouwen voorkomen, zoals botontkalking. Personalized medicine is belangrijk, maar laten we vooral onderzoek verrichten bij degenen die veel geneesmiddelen gebruiken.

Publicaties

- Michiel C Meulendijk, Marco R Spruit, Floor Willeboordse, Mattijs E Numans, Sjaak Brinkkemper, Wilma Knol, Paul A.F Jansen, Marjan Askari. Efficiency of clinical decision support systems improves with experience, J Medical Systems 2016;40:76.
- AC Drenth-van Maanen, PAF Jansen, JRBJ Brouwers. FTO-online Polyfarmacie 2016.
- JRBJ Brouwers en PAF Jansen. IJzertherapie bij ouderen: een update. Medisch Farmaceutische Mededelingen 2016;32-36.
- F. van de Houdt. "Schrappen in medicatielijstje moet altijd in overleg". Interview met Prof. T. Egberts en Prof. van R. van Marum. Pharmaceutisch Weekblad 2016;27 mei;151:10-12.